

En håndbok til Kulturkontakten

Jeg skal bli den
beste Kulturkontakten!! 😊

Foto: Eva Bakkeslett

Innhold

Hva er Den kulturelle skolesekken (Dks)	s 4
- Målsettinger og prinsipper	s 5
Hva er en kulturkontakt	s 6
- Ansvar og oppgaver	s 6
- Verktøy til kulturkontakten	s 8
Vår saksgang i forhold til Dks-tilbudene fra Dks Nordland:	s 9
- Organisering	s 10
Skolen som arrangør og vertskap	s 12
- Elever som arrangør	s 12
- Læreren sin rolle.....	s 14
- Evaluering	s 18
- Skolen som kulturarena	s 18
- Oppsummering	s 19

Hva er Den kulturelle skolesekken (Dks)

Den kulturelle skolesekken er en nasjonal satsing som skal bidra til at elever i grunnskolen får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag.

Dks er et permanent tiltak i grunnskolen over hele landet. Målet for Dks er å gi elevene gode, spennende og utfordrende møter med kunst og profesjonelle kunstnere i løpet av sin skoletid. Alle kunstuttrykk inngår i ordningen; visuell kunst, scenekunst, musikk, litteratur, film, kunstarter i samspill og kulturarv.

Satsingen forutsetter et samarbeid mellom kultur- og skolesektoren.

DKS
Nordland

Målene og prinsippene for arbeidet er nedfelt i *St. meld. nr. 8 (2007-2008) Kulturell skolesekk for framtida*. Hver kommune har en egen vedtatt plan for Den kulturelle skolesekken på lokalt nivå.

Målsettinger

- å medvirke til at elever i grunnskolen får et profesjonelt kulturtilbud
- å legge til rette for at elever i grunnskolen skal få tilgang til, gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for kunst- og kulturuttrykk av alle slag
- å medvirke til å utvikle en helhetlig innlemmelse av kunstneriske og kulturelle uttrykk i realiseringen av skolens læringsmål.

Mål og prinsipper for Den kulturelle skolesekken skal være:

- *Elever skal få møte profesjonelle aktører fra kultursektoren.*
- *Både kulturpolitiske og opplæringspolitiske mål skal ligge til grunn for ordningen.*
- *Målet med Dks skal ta hensyn til og tilpasses læreplanverket for Kunnskapsløftet.*
- *Dks skal ikke være en erstatning for estetiske fag i skolen, men komme i tillegg til disse.*
- *Kunstnere og kulturarbeidere skal ikke erstatte lærere, men være kunst og kulturarbeidere fullt og helt.*
- *Lokalt og regionalt handlingsrom skal sikre egeninnsats, forankring og entusiasme.*
- *Elever med nedsatt funksjonsevne skal sikres møte med profesjonell kunst og kultur.*
- *Skolene skal være informert om innholdet i tilbudet og hva som er nødvendig å legge til rette for.*
- *Den kulturelle skolesekken (Dks) er etablert som et varig tiltak i den enkelte skole og kulturinstitusjon og skal omfatte alle grunnskoleelever i landet.*
- *Dks skal sikre elevene gode møter med profesjonell kunst og kultur. Kunst og kulturproduksjoner må kvalitetsikres innenfor faglige, profesjonelle rammer.*
- *Elevene skal sikrest et regelmessig tilbud med stor bredde i kunstneriske og kulturelle uttrykksformer. Hele kunst og kulturfeltet skal være representert i Dks.*
- *Kulturelt mangfold skal være en naturlig dimensjon i Dks, her i også samiske kulturuttrykk.*
- *Det er viktig med en god dialog mellom kultursektoren og opplæringssektoren. Opplæringssektoren med skolene og deres eiere har ansvar for å legge til rette for å legge til rette for kunst og kulturopplevelser i skolen og sette Dks i sammenheng med den generelle delen av lærerplanen og de ulike fagplanene. Skolen skal sikres at det blir gjennomført for- og etterarbeid.*
- *Utformingen av den kulturelle skolesekken må i første rekke foregå lokalt, i den enkelte kommune.*

Hva er en kulturkontakt

Kulturkontakten kan være rektor på skolen, eller en person hun/han gir oppgaven til. Funksjonen innebærer å være skolen sin ressursperson, kontaktperson og bindeledd mellom Den kulturelle skolesekken/utøverne og skolen

Ansvar og oppgaver i forbindelse med tilbudene fra Dks-Nordland

- Holde seg orientert om tilbudet
- Være en aktiv kontaktperson i forhold til Dks-kontakten i kommunen og fylkeskommunen og ulike utøvere.
 - *Det innebærer også å sjekke at datoer i turnèplanen er i orden – og at kontaktinformasjon på hjemmesiden er rett.*
- Videreformidle og sikre informasjon til klasselærere om de ulike tilbudene (bruke faktaarkene /lærerveiledningene på hjemmesiden).
- Sikre den praktiske forberedelsen, som lokaler, sceneplass, utstyr, avtaler om lyd og lys m.m.
- Sikre at utøverne blir vel tatt imot når de kommer til skolen.
- Sikre at utøverne blir presentert for elevene når det er et ønske (på større forestillinger fra scene), og at de blir presentert for klasselærerne når tilbudet er klasseroms - besøk.

- Bidra til å sende inn evalueringsskjema etter besøk/forestilling
- Være skolen sitt “talerør” og delta i dialogen som skal hjelpe oss å utvikle fylkestilbudet.
- Følge opp “kulturverter” (elever) eller andre som får delegert ansvar ved besøk på skolen.

Foto: Nordnorsk Kunstnersenter.

Verktøyet til kulturkontakten - www.kultursekkeninordland.no

Alle produksjonene ligger inne på dette nettstedet. Her finner du den informasjonen du måtte ha behov for som turnéruiter, faktaark, lærer- og elevveiledninger og tekniske beskrivelser. Klikk deg inn på din kommune eller din skole - her ligger de produksjonene som kommer til deg.

Under uttrykkene - visuell kunst, scenekunst, musikk, litteratur, kunstarter i samspill, kulturarv, film og annet - finner du alle tilbudene innen disse temaene, også tilbud som kan bestilles.

Verktøyet fra innsiden

Du har også mulighet til å logge deg på innsida med brukernavn og passord.

Herfra kan du legge inn/endre følgende opplysninger om skolen:

- kontaktinformasjon
- fraværstider
- timeplaner
- opplysninger om antall elever (trinn og klasser)
- samarbeidspartnere/spillesteder for skolen (f.eks kulturhus, kinosal osv.)
- evaluering av produksjoner

For å opprette deg som bruker, ta kontakt med Lise Valberg eller Vibeke Forshaug. Vi vil også kunne bistå med informasjon og veiledning.

Brukermanual finner dere også på www.kultursekkeninordland.no under **Aktuelt**. Her ligger også denne håndboken.

Vår saksgang i forhold til Dks-tilbudene fra Dks Nordland:

Tilbudene som skal ut til kommunene fra Dks-Nordland blir bestemt i løpet av januar/februar – da gjøres alle avtaler med utøverne som skal turnere i fylket i kommende skoleår. Informasjon om hvilke produksjoner som tilbys til den enkelte kommune sendes ut til Dks-kontaktene i kommune – som igjen koordinerer i samarbeid med skolene hvor de enkelte tilbudene skal gjennomføres. Det er fritt opp til hver kommune og organisere dette arbeidet.

I informasjonen som sendes ut ber vi om kontaktpersoner i kommunen/skolene for den enkelte produksjon – disse kontaktpersonene er i stor grad rektor eller kulturkontakten på skolen som får tilbudet. Vi ber dere til enhver tid sørge for at vi har korrekte opplysninger som navn, epost og telefonnummer til den personen som er ansvarlig for produksjonene på skolen.

Det er viktig at dere gir tilbakemelding til deres kommunale Dks-kontakt over hvilke produksjoner dere ønsker. Det er Dks-kontakten i kommunen sitt ansvar å koordinere tilbudene og vi er avhengig av å få en samlet oversikt fra vedkommende innen fristen vi har satt.

Når det gjelder skolekonsertordningen får dere melding fra Musikk i Nordland om hvilke konserter som kommer til skolen. **NB: gi tilbakemelding straks hvis oppsatt dato kolliderer med egne aktiviteter på skolene.**

Organisering:

- Vi anbefaler at kulturkontakten og ledelsen ved skolen har faste møter der både fylkestilbudet og de lokale Dks tiltakene blir gjort kjent og diskutert.
- Kulturkontakten eller rektor bør med jevne mellomrom informere kollegaer; på personalmøte, e-post, skolen sin hjemmeside, internmeldinger, (kultur) oppslagstavle m.m.
- Det er viktig at kulturkontakten dokumenterer arbeidsoppgaver og tidsbruk slik at ledelsen ved skolen kan sette av tid til arbeidet i samsvar med tidsbruken, for eksempel i form av redusert lesetid, fritak fra inspeksjon osv.

På større skoler vil det være en fordel at to personer deler på oppgaven som kulturkontakt.

Kulturkontakten skal sikre at ting blir gjort, ikke gjøre alt selv. Hver skole bør ha sine rutiner for hvordan de tar imot gjester. Der det er naturlig kan en presentere de for kollegiet på skolen. Enkel servering vil være en god måte å vise gjestfrihet på.

Foto: Jarle Nytingnes

Skolen som arrangør og vertskap

Elever som arrangører:

- Det kan være en god idé å la elevene få oppdrag som arrangører. Noen skoler har etablert en ordning med “kulturverter” ved skolen. Elever søker og får stillingen for ett år om gangen. Andre skoler lar elevrådet, eller ett og ett klassetrinn få enkeltoppdrag. Hver skole finner sin form. Det vil uansett være svært utviklende for elevene om de på omgang får ansvar for f.eks. en skolekonsert eller en teaterforestilling.
- Elever og lærere bør sammen utarbeide en “instruks” for hvordan en klasse eller en arrangørgruppe skal arbeide og hvilke oppgaver de skal ha.
- Eksempel på oppgaver, vil være:
 - Informasjon på skolen/til klassene
 - pressekontakt (invitere lokal-avisa/NRK)
 - teknisk ansvar
 - kontakt med vaktmester
 - vertskap for utøverne (kaffe, te og noko attåt)
 - bærehjelp
 - ansvarlige for å introdusere og takke for besøket

Foto: Solveig Hirsh.

Utfyllende informasjon om ulike typer arbeidsoppgaver finner dere på hjemmesiden: www.rikskonsertene.no/elevsommarrangorer/

Høsten 2007 startet gjennomføringen av kurs for elever som arrangør i regi av Rikskonsertene. Det vil bli lagt ut informasjon om kursene på www.nfk.no/dksnordland

Lærerne sin rolle:

- Elevene blir påvirket av lærerens deltakelse og deres engasjement. Det er svært viktig at lærerne tar ansvar og lar seg involvere i ulike tilbud. For utøverne betyr det mye for motivasjonen å bli møtt med interesse. En imøtekommende holdning fra læreren sin side, uansett om form og kulturuttrykk er kjent eller fremmed, vil bety mye for utbyttet til elevene.
- Lærerne har et medansvar for at den praktiske tilretteleggingen blir best mulig.
- Vi ønsker at lærerne skal oppleve Dks - tilbudene som en viktig og naturlig del av skolehverdagen, og bruke materiell/ideer knyttet til for- og etterarbeid. Det er flott når lærerne selv setter ut i livet egne ideer til elevaktiviteter knyttet til ulike besøk. Kulturkontakten sin rolle i forhold til lokale satsinger i Dks vil være mye den samme som i forhold til fylkestilbudet. Likevel vil kulturkontakten naturlig nok være mer aktiv i både planleggingen og gjennomføringen av lokale tiltak. Informasjon knyttet til lokale tiltak vil bli formidlet i regelmessige møter i det lokale kulturforumet, og i form av direkte kommunikasjon mellom aktuelle parter. Her har kommunene sine ulike modeller.

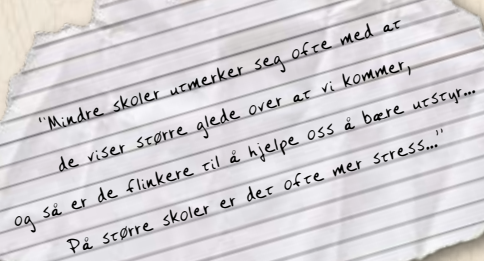

Div. utsagn

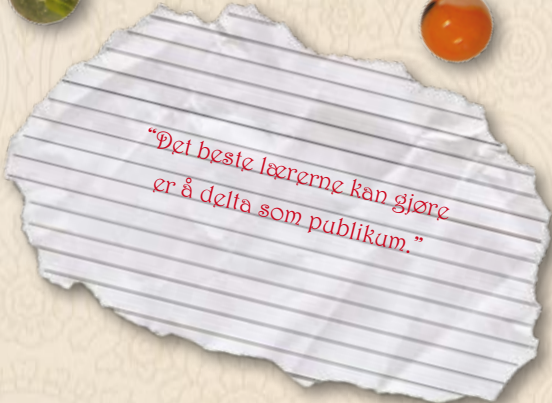
"De få gangene vi er blitt tatt imot av elever, har besøket vært svært vellykket. Vi har kommet tidlig i kontakt med målgruppa, og våre kontaktpersoner har tatt ansvar for at medelevene skal være et godt publikum".

"I det vi kommer inn på skolen og møter de første elevene eller den første læreren, merker vi hva slags kultur som råder. Førsteinntrykket er ofte rett." "På skoler der rektor eller den enkelte lærer viser engasjement og gir tydelige signal på at kulturtilbud er verdsett, råder det en mentalitet som gjør at samspillet kommer av seg selv".

"Når lærerne sitter mellom elevene oppstår det sjelden problem under konserten. Det er verre når en lærer kommer styttende inn i elevblokken fra sin posisjon ved bakveggen, det kan være svært forstyrrende."

"Mindre skoler utmerker seg ofre med at
de viser større glede over at vi kommer,
og så er de flinkere til å hjelpe oss å bære ussyr...
På større skoler er det ofre mer stress..."

"Det beste lærerne kan gjøre
er å delta som publikum."

Evaluering

På produksjonene fra Dks-Nordland ønsker vi tilbakemeldinger etter gjennomført besøk – dere finner evalueringsskjema på www.kultursekkeninordland.no og etter pålogging er det bare å fylle ut enten det er ris eller ros. Vi er avhengig av tilbakemeldinger slik at vi stadig kan forbedre oss.

Skolen som kulturarena

Ledelsen ved skolen bør, sammen med kulturkontakten(e), arbeide for at skolen kan fungere best mulig som en kulturarena. Oppgavene som er skildret over vil være en viktig del av et slikt arbeid. Skolen bør også ha en plan for hvordan en ønsker å organisere, planlegge og prioritere den estetiske hverdagen ved skolen. Er forholdene gode nok? Trenger skolen å rustest opp for å bli en bedre arena for ulike kulturtilbud? Hva kan gjøres med enkle midler i nær framtid? Alle bør ha en langsiktig plan for hvordan fysiske forhold skal bedres og hvordan en skal få investert i f.eks. nødvendig teknisk utstyr.

Kulturkompetanse

Skolene våre har gjennom alle tider vært sentrale kulturinstitusjoner. Den kulturelle skolesekken er med på å øke tilfanget av kulturopplevelser og erfaringer, og har blant annet som formål å styrke kulturforståelsen hos både barn og voksne. Skolene vil gjennom stadige møter med ulike utøvere og ulike kunst- og kulturuttrykk, få økt kulturkompetanse – til vekst og glede for både små og store.

Kort sagt....

Jo bedre planleggingen og delegering av oppgaver er, jo bedre blir møte mellom elever (og lærere) og utøvere. Arbeidet som blir gjort på skolen på forhånd med å informere, motivere og inspirere, er viktig. Det kan skje på mange måter, og gjerne ved hjelp av elevarrangører. Bruk fantasien! Under gjennomføringen er det utøverne som har ansvaret for å engasjere elevene. Toleransegrensen for elever som viser tydelig engasjement, bør være høy.

- Kunst og kultur gir opplevelser som kan ha avgjørende virkning på utviklingen av det enkelte menneske sin personlighet og livskvalitet.
- Ved å ta del i kulturelle aktiviteter og få oppleve kultur blir vi òg deltakere i den store fortellingen, det dype verdifelleskapet som gjør oss til siviliserte mennesker.